

Naalakkersuisut Avannaata Kommuniar suleqatigalugu UKA 2028-mut kingusinnerpaamik Uummannami Upernavimmilu BAT-mik piumasaqaatinik naammassinnittunik nutaaliaasunik eqqakkanik ikuallaavinnik pilersitsinissamut periarfissat pillugit aalajangiinissamut tunngavissamik nutarsagaasumik iliuusissanullu pilersaarummik suliaqarnissamik saqqummiussinissamillu peqquneqassasut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Aalajangiinissamut tunngavissiami Uummannami Upernavimmilu ikuallaavinnik pilersitsinissamut periarfissat nuna tamakkerlugu eqqakkanik assartuinissamik aaqqiissummut sanilliunneqassapput. Sanilliussinermi aningaasaqarneq, avatangisut sunniutit, eqqakkat annertussusaat, ingerlatsineq, assartuineq, sikusarnera, aningaasaliinissamut periarfissat kiisalu ikuallaanermit kissap atornerqarsinnaanera ilaatinneqassapput.
(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

pillugu

Eqqissisimatitsinermut Avatangisinullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini uku ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Napaartoq Isak Petrussen, Demokraatit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Lars Poulsen, Siumut, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Ida Vahl, Demokraatit

UKA2026-mi oktoberip 9-ani siullermeerinerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliap misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Uummannami Upernavimmilu BAT-mik piumasaqaatinik naammassinnittunik eqqakkanik ikuallaavinnik pilersitsinissamut periarfissat pillugit aalajangiinissamut tunngavissamik nutarsagaasumik iliuusissanullu pilersaarummik suliaqartoqarnissaa siunnersuummi siunertarineqarpoq. Kommunit ataatsimoorlutik ikuallaaveqarnerannik aaqqiissutaat, ESANI

A/S, aamma Uummannami Upervavimmilu ikuallaaviinik pilersitsisinnaanermut sanillersuussinermik aalajangiinissamut tunngavissaq ilaqassaaq.

Aningaasaqarneq, avatangiisinut sunniutit, eqqakkat annertussusiat, ingerlatsineq, assartuineq, sikusarnera, aningaasaliinissamut periarfissat kiisalu ikuallaanermut kissap atorneqarsinnaanera pillugit paasissutissat sanilliussinermi ilaatinneqassapput.

Aalajangiinissamut tunngavissaq aamma iliuusissatut pilersaarut kingusinnerpaamik UKA 2028-imi Inatsisartunut agguanneqarnissaa siunnersuuteqartup kissaatigaa.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Uummannami Upervavimmilu aammalu isorliunerusuni najugaqarfinni mikinerusuni eqqagassalerinermut aaqqiissutissamik nassaarnissaq pingaarteqartoq siullermeerinninnermi isumaqatigilluarneqarpoq. Taamatuttaaq Inatsisartut tunngavissaqarlualutik aalajangiinissaat pingaarteqartoq partiinit arlalinnit erseqqissaatigineqarpoq.

Nuummi Sisimiunilu avatangiisinut BAT-mullu piumasaqaatit assingi Uummannami Upervavimmilu ikuallaaviliassanit malinneqassanersut siullermeerinninnermi partiinit oqaluuserineqarpoq. BAT-mik aamma avatangiisinut piumasaqaatit avaqqunneqarnissaannut immikkut akuersissummik qinnuteqarnissamut periarfissanik misissuisoqarnissaa partiit ilaannit kissaatigineqarpoq, partiit allat taakkuninnga attassiinnarnissap pingaarteqartoq erseqqissaatigigaat.

Siunnersuummik siullermeerinninnermi Naalakkersuisuniit Siumumiillu allannguutissatut siunnersuutiniq marlunnik saqqummiussisoqarpoq.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik imaattumik saqqummiussippot:

”Naalakkersuisut UKA 2028-mut kingusinnerpaamik eqqagassalerinermut tunngatillugu aalajangiinissamut tunngavissamik kiisalu iliuusissatut pilersaarummik saqqummiussissat. Tamatumunnga atatillugu naligiimmik pineqartussaaneq tunngavigalugu eqqagassalerinermut nuna tamakkerlugu suleqatigiissitamik pilersitsisoqassasoq, immikkut ittumik Avannaata kommuniani sammisaqartoqassasoq (pilotprojekt). Suleqatigiissitap eqqagassalerinermut aaqqiissutissat assigiinngitsut, matumani avatangiisinut inuiaqatigiinnullu aningaasaqarnikkut kingunerisassai ilanngullugit, sanilliullugit nalilersussagai. Sanilliussinermi aningaasaqarneq, avatangiisinut sunniutit, eqqakkat annertussusaat, ingerlatsineq, assartuineq, sikusarnera kiisalu ikuallaanermut kissap atorneqarsinnaaneranut periarfissat ilanngunneqassapput.”

Siumut allannguutissatut siunnersuummik imaattumik saqqummiussaqarpoq:

”Naalakkersuisut kingusinnerpaamik UKA2027-imi Avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaanik Inatsisartut inatsisaat nr. 9 ulloq 22. November 2011-meersoq

saqqummiussinissaat siunertaralugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Tamatumani illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu nutaaliaasunik, sumiiffinnut naleqqussakkanik eqqakkanik ikuallaavinnik pilersitsinissamut periarfissaqalernissaat qitiutinneqassaaq. Peqatigisaanik avatangiisit aammalu eqqagassalerinerlu pillugit nalunaarutit attuumassuteqartut, BAT-imut piumasaqaatit naleqqussarnissaat qitiussaaq, kiisalu nunat tamalaat akornanni pisussaaffiit 3 eqqarsaatigalugit, Kalaallit Nunaanni pissutsinut naleqqussarlugit allanngortinneqarnissaat qitiussalluni, avatangiisinut illersuineq sanngiillisinngikkaluarlugu.”

Siunnersuut Eqqissisimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliami
suliarineqartussanngorlugu innersuunneqarpoq.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq aalajangiiffigisassat siunnersuutip piviusunngortinneqarnissaanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat siunnersuummi tunngavilersuutitut allaaserineqassasut.

Tamanna naapertorlugu siunnersuut piviusunngortinneqarpat aningaasaqarnikkut kingunerisassat nalunaarneqarsimasut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, taamaalilluni 5 mio. kr.-iunissaat nalilerneqarluni. Allaffissornikkut suliaqarneq ataqatigiisaaarinerlu AC-fuldmægtigit ukioq naallugu atorfinnik marlunnik 1 mio. kr.-inut naapertuuttunik pisariaqartitsiviunissaa naatsorsuutigineqarpoq, aningaasartuutillu sinnerisa (4 mio. kr.-t) teknikikkut avataaniit ikiorserneqarnermut, avatangiisinut aningaasaqarnermillu siunnersortinut matussutaanissaat naatsorsuutigineqarluni.

Tamatumunnga atatillugu ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq peqqissaarullugu pilersaarusiornermut, avatangiisinut tunngasunik nalilersuinerlut, neqerooruteqartitsinermut, ikuallaaviliornissamut kingornagullu ingerlatsinissamut aningaasartuutit qulaani missingiinernut ilaatinneqanngimmata. Paasissutissaq taanna aalajangiiffigisassatut siunnersuutip suliarineqareernerata kingorna aatsaat naatsorsorneqarsinnaassaaq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummut oqaaseqaatai

Ataatsimiititaliap pitsaasutut isigaa aalajangiinissamut tunngavissami iliuusissatullu pilersaarummi nunatsinni, pingaartumik najugaqarfinni mikinerusuni isorliunerusunilu pissutsit aallaavigineqarnissaat naatsorsuutigineqarmat. Misilittakkammi takutippaat maanna eqqagassalerinermi silap pissusaa- aamma attaveqaatersuutitut tunngasut unammilligassaqarfiusut, tamatuma kingunerigajullugu eqqagassat annertuut najugaqarfinni katersuuttarnerat, taamaalillutillu innuttaasunut, pinngortitamut, avatangiisinullu akornutinngorsinnaasarlutik.

Siunnersuutigineqartoq allannguutissatullu siunnersuutigineqartut assigiinngitsorujussuusut

ataatsimiititaliap maluginiarpaa. Uummannamut Upernavimmullu aalajangiinissamut tunngavissamik iliuusissatullu pilersaarummik nutartikkamik suliaqarnissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaat siunnersuuteqartup kissaatigaa. Naalakkersuisulli allannguutissatut siunnersuumminni taarsiullugu Avannaata Kommuniiani eqqagassalerineq pillugu misiligutitut suliniummik nuna tamakkerlugu suleqatigiissitamik pilersitsisoqassasoq kissaatigigaa. Illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu eqqakkanik ikuallaavinnik pilersitsinissamut periarfissiisoqarsinnaaqullugu Inatsisit allanngortinneqarnissaat Siumup allannguutissatut siunnersuutaanni kissaatigineqarluni. Naak siunnersuutit assigiinngissuteqaraluartut eqqagassalerinermi tunngavissat pitsanngorsarneqarnissaat aammalu avatangiisinik illersuinissamik pisussaaffiup ingerlaannarnissaa siunnersuutini tamani kissaatigineqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Paasissutissanik nutartikkanik tunngavissaqarluarluni aalajangiisoqarnissaa ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

- Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Demokraatineersut, Inuit Ataqtigiiinneersullu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat akuerineqassasoq inassutigaa.
- Siumut ikinnerussuteqarluni oqaaseqaammik imaattumik saqqummiussivoq:
“Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartoq Siumut isumaqarpoq avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaat pillugu inatsit atuuttoq kiisalu nalunaarutit tassunga attuumassuteqartut allanngortinneqartariaqartut, taamaalilluni eqqakkanik ikuallaavinnut BAT-imut piumasaqaatit pituttuisut Kalaallit Nunaata immikkut inissisimaneranut, silap pissusaanut, sikusartumiinnerit, aammalu attaveqaasersuutitigut immikkut atugassarititaanut naleqqussarneqarsinnaalerniassammata, avatangiisinik illersuineq sanngiillisinngikkaluarlugu aammalu nunat tamalaat akornanni pisussaaffiit unioqqutinnagit.

Ikinnerussuteqartut Siumumeersut erseqqissaatigissavaat nunatsinni sinerissami illoqarfinni nunaqarfinnilu amerlasuuni eqqakkat katersuutiinnartarnerat ajornartorsiutaasoq annertoq, tamannalu piaarnerpaamik politikkikkut iliuuseqarfigineqartariaqartoq.

Siumut isumaqarpoq siunnersuummi aallaqqasoq Naalakkersuisullu allannguutissatut siunnersuutaat ajornartorsiutinik taakkuninnga aaqqiinissamut naammattumik kinguneqarnaviannngitsut. Eqqagassalerineq pillugu iliuusissatut pilersaarutininik,

nassuiaatinik misissuinernillu naammattunik peqareerpugut. Maanna amigaatigisarput tassaavoq iliuuseqarnissaq.

Taamaattumik Siumut iliuusissatut pilersaarummik nutaamik imaluunniit nalunaarusianik amerlanerusunik, aaqqiissutissanik pisariaqartinneqartunik 2028-mut kinguartitsisunik, tapersersuiniangilaq.

Taamaattumik ikinnerussuteqartut aalajangiusimavarput Naalakkersuisut kingusinnerpaamik 2027-mi inatsisissatut allannguutissanik pisariaqartinneqartunik saqqummiussissasut, taamaalilluni nunatsinni sinerissami sumiiffinni amerlanerusuni mikinerusunik, nutaaliaasunik aammalu avatangiisinut illersorneqarsinnaasunik eqqakkanik ikuallaavinnik pilersitsinissamut inatsisitigut periarfissat piviusut pilersinneqarsinnaaqqullugit.

Siumumut avatangiisinik illersuineq inatsisini piumasaqaatinik allassimasuinnarnik tunngaveqanngilaq, kisiannili pinngortitatsinnik, imartatsinnik innuttaasunillu illersuisunik aaqqiissutissanik piviusunik pilersitsinissaq pineqarpoq.”

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni matumuuna siunnersuut ataatsimiititaliap aappassaaniigassanngortippaa.

Napaartoq Isak Petrussen
Siulittaasoq

Lars Poulsen
Siulittaasup tullia

Mimi Karlsen

Kristian Jeremiassen

Ida Vahl